بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/114
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުގައި ރައްދުވި ފަރާތް: ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ / ތ. ކިނބިދޫ، ހިލިގެ
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 03 ޛުލްޤަޢިދާ 1441 / 24 ޖޫން 2020
- ނިމުނު ތާރީޚް: 12 ޞަފަރު 1442 / 29 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު: N10C-CA/20/2020
- ނިންމި ތަން: ކޮޅުމަޑުލު ތިމަރަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 09 މާރިޗު 2020
- ނިމުނު ތާރީޚް: 09 މާރިޗު 2020

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކޮޅުމަޑުލު ތިމަރަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޭސް އަމުރު އެކޯޓުން ނެރެފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތް ނޫން ކަމަށްބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ދަޢުވާއެކެވެ.

މި ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތަކީ، ތ. ކިނބިދޫ / ދިލީގެ، އަބްދުއްލަޠީފް އަބްދުﷲ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A111567) އެވެ.

ފުރަތަމަ ދަރަޖައިގެ ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން:

1. ކޮޅުމަޑުލު ތިމަރަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޭސް އަމުރަކަށް ބެލި އިރު، އެ އަމުރަކީ، ތ. ކިނބިދޫ / ދިލީގެ، އަބްދުއްލަޠީފް އަބްދުﷲ، ކުޑަކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާކަން، އަބްދުއްލަޠީފް އަބްދުﷲގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކޮށް، ދަޢުވާކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އެޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1)، (2)، (3)، (7) އަދި (9) ގައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި ކޯޓުން ކަނޑައެޅި އެހެނިހެން ޝަރުޠުތަކާއެކު 09 މާރިޗު 2020 ދުވަހު 09:50 ގައި ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

2. ކޮޅުމަޑުލު ތިމަރަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޭސް އަމުރު ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނުވާކަމަށްބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަކީ:-

2.1- ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

2.2- ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ސަރަޙައްދުކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤަވާޢިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ، 14 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

2.3- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގައި "ކޯޓު މަޙްކަމާތަކުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެހެންފަރާތް ދަށު މަޙްކަމާތަކުގެ ކޯޓުތަކުން ބަލާފައިވާން" ކަމަށް ބައްޔަންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

3. ކުޑަހުވަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު N10C-CA/20/2020 ކޯޓު އަމުރަށް، އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔު، މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު ތާއީދުކުރެއެވެ.

4. ރ. ކިނބިދޫ / ފިރިގެ، އަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ ހަސަން ކޮށްފައިވާ، ރ.ކިނބިދޫ ސްކޫލް ގްރޭޑް 10 ގައި ތަޢުލީމު ހާސިލު ކުރަމުންދާ 03 ކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރި ކަމުގެ ތުހުމަތުގައެވެ. އަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ ހަސަންކުރި ރ. ފޮނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: N11C-CA/10/2020 ކޯޓު އަމުރުގެ ތެރެއިން 2020 ފެބުރުއަރީ 07 ވަނަ ދުވަހުގެ 10:15 ގައެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2016:

(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެދަށުން، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ފުރަތަމަ ޙާޟިރުކުރެވުނީ، ތ. ވޭމަންޑޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށެވެ. އެއީ، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައެވެ. ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނަންބަރު: TD124734 "ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އަށް ބަލާއިރު، އެފޯމުގައި، ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ، "މިފޯމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ މީހާ 08/02/2020 ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހައްޔަރުކޮށްފައި ނުވަތަ ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދެއްވުން އެދެމެވެ." މިފަދައިންނެވެ. އެފޯމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ހުރި ޚުލާސާއަކީ، ޖިނާއީ ފުރައްސާރައިގެ ޝިކާރައަކަށް ވެފައިވާ 03 ކުދިންގެ ތެރެއިން 01 ކުއްޖަކު ބަލާ ބެލުމާއި، ކުދިން ފުރަތަމަ މަދުރަސާތަކުން ހިއްސާކުރި ސްކޫލު ކައުންސިލަރުގެ ބަޔާނާއި، ޖިނާއީ ފުރައްސާރައިގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައިވާ 03 ކުދިން ސްކޫލުގެ ކައުންސިލަރު އާއި ލިޔުމުން ހިއްސާކޮށްފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ ކޮޕީތަކެވެ. ތ. ވޭމަންޑޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅިއިރު، ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، 2020 ފެބްރުއަރީ 08 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް (23 ފެބްރުއަރީ 2020) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)[1] ގައި ބުނާފަދަ ކަސްޓޮޑިއަލް ޖަލްސާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރު ކޮށްފައެވެ.[2] އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާ މެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެދި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ދެވަނަ ފަހަރަށް ފޯމު ހުށަހެޅީ ތ. ވޭމަންޑޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށެވެ.[3] މިފަހަރު ތ. ވޭމަންޑޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލިއިރު، އެފޯމުގައިވެސް ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ، "މިފޯމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ މީހާ 23/02/2020 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކޮށްފައި ނުވަތަ ހައްޔަރުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދެއްވުން އެދެމެވެ." މިފަދައިންނެވެ. އެފޯމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ހުރި

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 51 ވަނަ މާއްދާ (ހ) އަކީ ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީ ލިބިގަތުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން އޮތް މާއްދާއެކެވެ. އެއީ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާބަން ޖަހާ ކަން ބަލާނެ ކޯޓު މާއްދާއެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، ދަށު ކޯޓުގެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޣަލަތުގައި މާއްދާއަކަށް ނޫނެވެ. ޣަލަތުގައި މާއްދާއަށް އިޝާރާތްކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާފައިވާކަމެވެ.

[2] ތ.ވޭމަންޑޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:N11C-CA/12/2020 (08 ފެބްރުއަރީ 2020) ކޯޓު އަމުރު.

[3] ނަންބަރު: MF/180306 ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު.

ޤަރީނާއަކީ، މައްސަލާގައި އަނިޔާ ލިބިފައިވާ ތިން ކުދިން ބުނާ ބުނުން، އަދި މައްސަލަ އާއި ގުޅިގެން ލިބިފައިވާ ދެކުނު ބަޔާނާއި ކުދިން ސައިކޮލޮޖީ އާއި ހިއްސާކޮށްފައިވާ އިތުރު މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިޔުންތަކެވެ. އިތުރު އަދި ދެކުން އެއްވެސް ހެކިއެއް ޤަރީނާއެއް ހުށަހަޅާފައެއް ނުވެއެވެ. އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް ނ. މާޅެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ، 2020 ފެބްރުއަރީ 23 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 07 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް (2020 މާރިޗް 01) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާފައިވާ ކަސްޓޮޑިއަލް ޗައިލްޑްގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރު ކޮށްފައެވެ.[4] އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް އެދި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ތިންވަނަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅި ނ. މިލަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށެވެ.[5] ނ. މިލަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ބުނެފައިވަނީ، އެކުވެރިއެއްގެ ބައްޕަ ކޮށްފައިވަނީ، "މިހާރުގައި ބަހާން ކޮށްފައިވާ މިހާ 01/03/2020 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކޮށްފައި ނުވަތަ ހައްޔަރުކޮށްފައި ބަހައްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކޮށްދެވުން އެދެމެވެ." މިފަދައިން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުއްޖަތި ޤަރީނާއަކީ، މައްސަލާގައި އަނިޔާ ލިބިފައިވާ ތިން ކުދިން ބުނާ ބުނުމުގެ އިތުރުން މައްސަލަ ދެކެ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާނާއި މައްސަލާގައި ނަގާފައި ހުރި އިތުރު ބަޔާންތަކެވެ. އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާގުޅޭ ގޮތުން ތިންވަނަ ފަހަރަށް ނ. މިލަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ، 2020 މާރިޗް 01 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 03 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް (2020 މާރިޗް 04) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާފައިވާ ކަސްޓޮޑިއަލް ޗައިލްޑްގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރު ކޮށްފައެވެ.[6] އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް އެދި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން

4 ނ.މާޅެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:N11C-CA/25/2020 (23 ފެބްރުއަރީ 2020) އަމުރު.

5 ނަންބަރު: MF/180430 ބަންދާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު.

6 ނ.މިލަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:N10C-CA/19/2020 (01 މާރިޗް 2020) އަމުރު.

ހަތަރުވަނަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅީ ތ. ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށެވެ.[7] ތ. ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ބެލިއިރު، އެކޯޓުގައި ބަޔާން ކުރައްވާފައިވަނީ، "މިކޯޓުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ މީހާމެއްކަން ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދެއްވުން އެދެމެވެ." މިޕާޓީއިން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން، ... އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހަތަރުވަނަ ފަހަރަށް ތ. ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، އޭނާ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށެވެ.[8]

5. ތ.ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ކުރި އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވެއެވެ. މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، ހިރާސްތުން މިއީ ބަޔަކަށް ނުދޭ ފުރުޞަތުގެ އިބްތިދާއީ ދަރަޖައަކަށް އޮތުމާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހުރި ހުއްޖަތުގެ، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެހެނިހެން ކުށް ކުރާނެ ބާރުގަދަކޮށް ބާރަކާއި ގުޅިފައިވާ ކަމަށް ފުރުޞަތު ލިބިދާނެ ބާރުގަދަކަމުގެ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފާސްކޮށް ދަތިކުރުމުގެ ކަމަކަށް، އެގޮތަށް އަމުރު ކޯޓުން ނިންމާފައެވެ.

6. ކުށުގެ ބާވަތް ބަލާއިރު ކުށަކީ ގާނޫނުގައި ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ބާވަތުގެ ކުށުގެ (malum prohibitum) އިތުރުން، އެހެން ކުށެއް ގޮތުގައި ބަލާ ނުބައި (malum in

[7] ނަންބަރު: MF/180578 ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު.
[8] ކޯޓުގެ ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:N10C-CA/20/2020(09 މާރިޗު 2020) ކޯޓު އަމުރު.

se) ކަން ބޮޑު ކުރެކެވެ. އެހެންކަމުން، ހުރިހާ ބާރުތަކެއްގައިވެސް ފަރާތަކުންވެސް ދިކާރިއްގެދު ބަޔަންޖެހީ ހާއްސަ ފަރުވާތެރިކަމާއި ދިޔާސްނުވެ. އެހެންވެ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުރެއްގައި ތުހުމަތު ކުރާ ފަރާތް ފުރަތަމަ ހައްޤަކު ކުރެވިއްޖެ، ފުރަތަމަވެސް ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ، އުކުޅަށް ހާއްސަކޮށްގެން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެޤާނޫނުގެ ދަށުން، ޢަމަލު ނުކޮށް ހާލަތު އިޖުރާއާތުގެ ދަށުން ޢަމަލު ކުރާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންވަރަށް "ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކަން އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހުރި" ނުހުރެ ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ. އެހެންވެއްޖެނަމަ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން މުއްތަހަމު ބަންދުގައި ނުހިފެހެއްޓޭނެއެވެ. މިބާވަތުގައި، ބަންދުކުރުން ގޮތެއް ނިންމާއިރު ކުރީގަ ވަންޖެހީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށެވެ. އެއީ އޭނާ އެ ކަން ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި އުފެއްދުމަކާ ނުލައިކުރުމުގައިވިޔަސް، 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރާ ހަމަތަ ބާރުތަކުން ބާރުތަކެއް އޮވެފައި، އޭނާގެ މައްސަލަ އުމުރުސަރަހައްދުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހުރި ހުރުމެވެ. ޢަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތެއް ނިންމުމަށް ފ. ފީވަށް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ހުށަހެޅި ޤަރާރު ބެލުމުން، އެމައްސަލައާއި ގުޅިގެން، އަދި ފުލުހުންނަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކަން ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހުރި ދިޔައިމަ ނަޝްރުކަން ޤަބޫލުކުރެވިފައެވެ. ސަފްޙާ، ފުލުހުންގެ ވަގުރަށް ހުށަހެޅި ނަންބަރު: TD124734 "ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހެޅޭ ފޯމު" ގައި، ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ އިތުރުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދިފައިވަނީ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކަމަށްވާތީއެވެ. މިބާވަތުގައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނެ ގޮތުގެ މަތިން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކޯޓުން އަމުރު ކުރެވިދާނެއެވެ. ފ. ފީވަށް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އަމަލު ކޮށްފައިވަނީ މިއުސޫލުންކަމަށް ފެނެއެވެ

ކުރެވުނެވެ. އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަން ތި. ޤާނޫނު ދިސްޓިކްޓް ކޯޓަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރިއިރު، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ލިބިފައިހުރިނަމަ، އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އެދުންތެރިވި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުންނެވެ.

7. މިމައްސަލައިގައި، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާ މެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރިއިރު، ފުލުހުން އެދިފައިވަނީ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދު ކުރުމަށެވެ. ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާމީހާ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަޖިލީސަށް ނުވަތަ ސާބިތުކަން ކަނޑައެޅުމަށް، ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކުރުން، އޭނާގެ ހައްޤަކު/ބަންދާ މެދު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި، ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމުން ދެން އެއަށްފަހު، އެމީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ތަބާވާން ޖެހޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ކ) ގައި ބަޔާން ކުރާ އުޞޫލުތަކަށެވެ. އެއީ އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ބަންދު ކުރެވުނު މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށަކީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް[9] ކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާއާ އެކުށާއި ގުޅުވައިދޭ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ހެކި އޮތްކަމަށްވާނަމަ ލިބިފައި ނުވަތަ، އަނެއްކާވެސް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާ ގޮތަށް ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރެވޭނެވެ. ނަމަވެސް އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށް، އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ނޫނީ ޝަރީޢަތް ނިންމާލަންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރު ކުރެވޭނެވެ.

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/2020 (ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނެވުނު 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އިން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ "ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް" ގެ ގޮތުގައި އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި "ކުށެއްކުރުމަށް ޕްލޭނުކުރުމުގެ ކުށެއް" މިގޮތަށް ހިމެނިފައިވެއެވެ.

8. ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ އާދަމް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުޑަކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުށުގައި އޭނާގެ ބަންދާ ދެކޮށް ދުވަސް ފަހަރަކަށްވެސް ރ. ވޯވަންޑޫ ދިސްބާރބ ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުންނެވެ. ނަމަވެސް ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން މުއްދަތު ނުޖެހޭނެކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެހެނީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން މުއްތަހަމުގެ ވަކީލަކު ބަންދުގެ މުއްދަތު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އިތުރު ކުރުމަށްފަހު، ދެވަނަ ފަހަރަށް އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމަށް ފުލުސްއިދާރާގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރު ކުރުމުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަކީ އެކަނިވެރި ތަޢާރުފަނަށް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރަށް އެއްފަހަރުގެ ދަށުން މުއްދަތު ދެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް އެމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރަނީ، "15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރުކުރުމަށް ގޮތުގެމަތިން ކަމާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ." ފުރަތަމަ ފަހަރަށް މުއްދަތު އިތުރު ކުރެއިރު 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް ހިނގައި އޮތުމުގެ ސަބަބުން، މިއަދުގެ ދަށުން އިތުރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް މުއްދަތެއް ދިނުމަކީ ކަމަށް ޤަބޫލު ނުކުރެވެއެވެ.[10]

9. މިމައްސަލައިގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދެވަނަ ފަހަރަށް ބަންދުގެ މުއްދަތާއިމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަން ހާޒިރު ކުރުމުން، ގޮތެއް ކަނޑައެޅިއިރުވެސް ކަނޑައެޅުއްވީ، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ލ) ގެ ދަށުން ކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ. ސަބަބަކީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުށަކީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކުރިން ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވާނަމަވެސް،[11] އަޚްލާޤީ ގޮތުގައި ފާސިދު ނުބައި (malum in se) ކަން ބޮޑު ކުށެއްކަމުގައިވާ އެވެ. ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްކަމުގައި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާ ގޮތުގެ ސިފައެއް

10. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/366 ފާސްކުރެއްވި ކަސްޓަޑީއަމުރާގުޅޭ އަމުރު

11. ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/2020 (ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނެވުނު 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އިން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ "ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތައް" ގެ ގޮތުގައި އިތުރުކުރެވުނު (ނ) ގައި "ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށްތައް" މިގޮތަށް ހިމެނިފައިވެއެވެ.

މައްސަލަތަކުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރާ އުސޫލުން، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމަށް ފުރަތަމަވެސް އެދުމަކީ، މުއްދަތުގެ ބަންދުގެ ކަންކަން ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގެންދިއުމަށް އޮތް މަގެވެ. ތަޙުޤީޤުގައި، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމަށް ނޫނީ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން ތަކުރާރުކޮށް އެބައްޔަކަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅައި އެއުސޫލުން މުއްދަތުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމުން ގެންދިއުމަކީ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމުގެ އެއް ނަމޫނާއެއް ނިކުންނަ ނަމަވެސް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނެތް އިޖުރާއަތެކެވެ. ވީމާ، މިބާވަތުގެ ނުރައްކާތެރި މައްސަލަތަކުގައި، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ކުރަން ބޭނުން ކަމެއް ކަމަށް ނުވިނަމަވެސް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދާ ގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅަން އެދޭއިރު، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މިންވަރަށް ހުރި ހުކުމްޖެހުމަށް، އަދި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ބަރުދަރުގެ އަރުވެއްޖެނަމަ، ކަޑުގައި ފުލުހަށްމަޢުލޫމާތު އެދޭން ޖެހޭނީ، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމަށެވެ. ނަމަވެސް މިބާވަތުގެ ކުރިމަތިލާގައި ތަބާވުމަށް މަޖުބޫރު ވާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖުބޫރުވާ ގޮތަށް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމުގައި ބަލައިގަނެވިދާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ބަޔާން ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނެވެ. ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ނުކުރާ އުސޫލަކުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން ތަކުރާރުކޮށް އެބައި ވަރަކަށް މުއްދަތުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރަން އެދުމަކީ ހުއްދަ ގޮތެއް ނޫނެވެ.

10. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ބަޔާން ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުގެ ގޮތުގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

"މިއީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުން، ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމާއި....ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ބަޔާން ކުރާ ޤާނޫނެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުން ތަޙްޤީޤު ކުރުމާއާއި ޝަރީޢަތުގެ ދަޢުވާކުރުމާއި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ހާއްސަ އުސޫލުތަކެއް ހާއްސަ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާން ކޮށްފައި އޮއްވައި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން، ޢަމަލު ކުރުމަކާއި ނުލައި އާންމު ޤާނޫނުއެއްގެ ދަށުން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުން ތަޙްޤީޤުގެ ކުރުމާއާއި ޝަރީޢަތުގެ ކުރުމާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަކީ އެކީ އުދުރަލި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ ބަޔާންކުރާ ގޮތުން ތަރުތީބަކާ ކުރެވޭ ކަމެއް ނޫނެވެ. ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ، އާންމު ޤާނޫނުތަކުގެ މައްޗަށް ހާއްސަ ޤާނޫނުތަކަށް އިސްކަންދެވޭނެއެވެ.[12] ޤާނޫނީ މުއްސަނދިކަން އުސޫލު އިސްތިސްނާއަކީ، ކުރިން އޮތް ހާއްސަ ޤާނޫނަކަށްފަހު ފާސްކުރާ އާންމު ޤާނޫނުއެއްގައި، ކުރިން އޮތް ހާއްސަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއެއް މަންސޫޚު ކޮށްލުމުގެ ވިސްނުން ފާސްކުރި އާންމު ޤާނޫނުން ސާފުކޮށް އަންގައިން އޮވެގެނެވެ. އެފަދައިން އެކަން އަންގައިން އޮތުމަކީ، ކުރިން އޮތް ހާއްސަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއެއްގެ މައްޗަށް އެ އާންމު ޤާނޫނުން އިސްކަންދޭނެއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކާކަން ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)އަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުން ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ހާއްސަ އިޖުރާއަތު ބަޔާން ކުރާ ޤާނޫނެކެވެ. މިޤާނޫނަށް ފަހު ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުން ހިފައި ހައްޔަރުކުރުމާއި ބަންދުކުރުމުގައި އަމަލު ކުރާނެ އާންމު އިޖުރާއަތު ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ސ) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ؛

" (ނ) މިޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މިޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އަމަލު ކުރެވެމުންދިޔަ އާންމު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތާ ގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް ބާޠިލުވެއެވެ."

[12] *generalia specialibus non derogant*

" (ނ) ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ <u>ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ޙާލަތްތައް ފިޔަވައި،</u> މިޤާނޫނުން އަމަލު ކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ މިޤާނޫނާއި މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ."[13]

މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާމީހުން ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާއި ބެއިލްދިނުމާއި ބޭރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު ކަމުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތު މަސްއޫލު ކުރުމުގެ ވިސްނުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ފާސްކުރިއިރު ނެތްކަން، 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އޮންނަ "ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި ވަކިކަމެއް ކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ޙާލަތްތައް ފިޔަވައި" މިއިބާރާތުން ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ. ވީމާ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުން، ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާ ބެހޭ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތެއް ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކޮށްފައި އޮތުމާއި، އެހެން ޤާނޫނަކުން އަމަލުކުރާ ކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ހަމައަކުން ހުއްޓުމެއް ކުރިމަތިވާނެ ކަމަށް ނުފެނެއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ފަސްވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކުރާ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތަކީ އުޞޫލަކަށް އަމަލު ކުރުމަށް ގެންގުޅެން ތަކުރާރުކުރި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، އެކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިމަތިވި، ވަކިކަމަކަށް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުގެ އަމަލުކުރަން އެހެން އާއްމު އިޖުރާއަތަކުން ދޫކޮށް ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނުފެނެއެވެ. ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކިކަމަކަށް ކުރުމަށް ނިޒާމީ ވަކި އިޖުރާއަތަކުން އަމަލު ކުރުމުގައި ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ހިމަނާ ދެއްކޭ

13 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 21/2020 (ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް 3ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މިމާއްދާގެ ނަންބަރު ވަނީ އިސްލާޙު ކުރެވިފައެވެ.

އެއްފަރާތަކީ ޤާނޫނު އިސްލާހު ކުރުމެވެ. އަދި ޤާނޫނު ވުޖޫދުގައި އޮވެގެ އެޤާނޫނަށް ޢަމަލު ނުކުރުމަކީ ޖުރުމާއެއް ނޫނެވެ.

11. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުން، ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާއި ބަހައްޓުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ބަދަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތީ އުޞޫލު ތަނަވަސްކަން ކިޔައިދިނަމަ، މަބާދީ ގެންދިޔުންތަކެއް ހުރި އިޖުރާއަތުތައް ނޫންކަން އެނގެއެވެ. އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާ އާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ގޮތުގައި އެދުވަސް ކޮމިޝަނަރު އޮފް ޕޮލިހަށެވެ. މިއީ މިބާވަތުގެ ކޭސްތަކާ މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން ދަތިކަމެއް ފެންނައެވެ. ނަމަވެސް ނުކުރެވޭވަރުކަމެއް ނޫނެވެ. އެޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ އަމުރުގެ މަތިން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާއި ގުޅިގެން، އެޤާނޫނު 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ސާބިތުކޮށްދެވިއްޖެ ކަންކަމަށް، ވަގުތީ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމެއް ނޫނެވެ. އަދި އެއަމުރަކީ ވަގުތީ ވަގުތަކަށް ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރެއްވެސް ނޫނެވެ. އެކަން އެޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮވެއެވެ. ބަޔާންވެދިޔަ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުށަހެޅުމަކާއި ގުޅިގެން، އެޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ސާބިތުކޮށްދެވިއްޖެ ކަންކަމާއި އެޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެމީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެކުރިން، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ޚާއްޞަ މަރުކަޒުގައި ބިނާވެގެން 30 ދުވަހު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގެ ބާރު އެޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ކޯޓަށް ލިބިދީފައިވެއެވެ. އަދި އެމުއްދަތުތެރޭގައި، ތަޙުޤީޤު ނުނިމިއްޖެނަމަ، އިތުރު 30 ދުވަހަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ބާރު އެޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން ކޯޓަށް ލިބިދީފައިވެއެވެ. އެއީ ޖުމުލަ 60 ދުވަހެވެ. މިއީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު އާންމު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރެއް

ނުކުރެވޭ. މިއީ ބަޔާންވެދިޔަ ހާލަތު ގާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ހައްޤު ބޭނުންކުރެވޭ. އެހެންކަމުން، ކުޑަކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކު، ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުން ތަކުރާރުކޮށް އެތައްފަހަރަކު މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭނެ ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި އެކަން އާންމު ގާނޫނުގައި އޮތް ގޮތުން، އެކަން ނުވުމަކަށްވުރެ، އެކަމަކު ހުއްޓަ ކުރެވިފައިވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން އެގޮތަށް މިޔާދު އަދަދު ކުރުމަކުން އުޅުމަކީ، ގާނޫނު ނަޒަރުކުރުމުގެ ގޮތުން 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ... ހުށަހެޅުމުން، ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތުގައި ... މުއްދަތު 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި ... 60 ދުވަހުގެ ... 60 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ... ނުދެއެވެ.

12. އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައަކީ، މިހާރު ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްކަން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހައިކޯޓުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ޝަރީޢަތަށް މިބާވަތުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުނުއިރު، މުއްދަތަކު ހުރި ބަންދުން ދޫކޮށްލެވިފައި ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ މިހާރު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރުމާއިބެހޭ ގޮތުން އަމަލު ކުރާނެ ވަކި އުޞޫލެއް ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު) މި ޤާނޫނުގައިވެސް އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) މިއާންމު ޤާނޫނުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައެއް ނެތެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ، "ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްދާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާއިދު" ގައިވެސް އެކަމާބެހޭ ގޮތުން ވަކި އުޞޫލެއް ބަޔާން ކޮށްފައެއް ނެތެވެ. ނަމަވެސް، ހުށަހެޅިފައިވާ ހުކުމުގެ މައްސަލައިގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު) 31 ވަނަ މާއްދާ އާއި 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ

ކަންކަމުގެ މައްޗަށާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 59 ވަނަ މާއްދާ އާއި 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދު ކުރެވިދާނެކަން އަހުރެންނަށް ބުރަވެއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވި ދިޔަ ކަންކަން އޮތްގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކޮޅުމަޑުލު ތިމަރަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: N10C-CA/20/2020 (09 މާރިޗު 2020) ކޯޓު އަމުރަކީ ބާޠިލު އަމުރެއް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، މ. ކިނބިދޫ / ލިލީގެ، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން ފާހަގަކުރައްވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ ބަންދާމެދު އަލުން ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނެކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.